УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

21. јули 2016. године

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. *Датум и орган који је именовао комисију*: 01.06.2016, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Одлуком Бр. 149/1 Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је Комисија за одобрење теме за израду докторске дисертације Лилијане Карине Аланис Флорес „La ironía como medio lingüístico de argumentación en la obra ensayística de Octavio Paz“. Кандидаткиња пише дисертацију на шпанском језику.

2. *Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:*

1. др Јелена Филиповић, редовни професор, Хиспанска лингвистика, 30.12.2010, Филолошки факултет, Београд

2. др Анђелка Пејовић, редовни професор, Шпански језик и лингвистика, 21.9.2016, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац

3. др Јелена Рајић, ванредни професор, Хиспанска лингвистика, 29.06.2016, Филолошки факултет, Београд

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Лилијана Карина Аланис је рођена у Мексико Ситију (Мексико) 22.03.1985. Дипломирала је Студије културе на Универзитету Клаустро де Сор Хуана (Universidad del Claustro de Sor Juana) 2009 године. Исте године је уписала и завршила мастер студије одбранивши рад:

"De la obediencia a la disidencia: la idea de la juventud en Mexico del siglo XX". Докторске студије је уписала 2011. године на Филолошком факултету у Београду.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Кандидаткиња је објавила рад:

La nueva novela histórica mexicana: La figura del caudillo en *Los relámpagos de agosto de Jorge Ibargüengoitia*. Encuentro Internacional de Jóvenes Hispanistas, Budapest: Eötvös Loránd University Press, 2013

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

На основу увида у биографију и библиографију кандидата, Комисија сматра да кандидаткиња Лилијана Карина Аланис Флорес испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА
НАПОМЕНА:

За ментора је предложена др Јелена Рајић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за иберијске студије.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. "Estrategias de evidencialidad en serbio y en español. La codificación lingüística de la fuente de información", *Srpski jezik* XVII, Beograd, 2012, str. 463-472.
2. "Polifonía y formas verbales", VERBA HISPANICA XX/2, Ljubljana, 2012, str. 296-307.
3. "Semantika i pragmatika diskursne partikule *dakle* i njeni prevodni ekvivalenti u španskom jeziku", *Srpski jezik* XVIII, Beograd, 2013, str. 497-512.
4. "Los conceptos de la Teoría de la relevancia y su aplicación al estudio de los marcadores discursivos", *Colindancias*, 4, 2013: 351-362.
5. "Las teorías pragmáticas y el estudios de los marcadores discursivos en español y en serbio" u ESTUDIOS HISPÁNICOS EN EL SIGLO XXI, Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu, 2014, pp. 337-359.
6. *Хиспанизми и лузизми у савременом српском језику*, Анали Филолошког факултета, св. 2, бр. 26, 2014.

7. “Análisis contrastivo de la expresión de la evidencialidad en serbio y español”, VERBA HISPÁNICA XXIII.

Комисија сматра да др Јелена Рајић, ванредни професор, испуњава све услове за ментора предложене докторске дисертације из области хиспанске лингвистике.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. Формулације наслова тезе

Комисија закључује да назив тезе “La ironía como medio lingüístico de argumentación en la obra ensayística de Octavio Paz“ на јасан и адекватан начин представља предмет и суштину истраживања.

2. **Предмет истраживања**

Предмет истраживања је иронија као дискурсна стратегија аргументовања у есејима Октавија Паса. Аргументација је вишезначан појам, чија дефиниција зависи од области у којој се употребљава. Из логичке перспективе, представља поступак извођења доказа у корист одређене тезе или мишљења. У реторици, аргументација је дискурсни поступак персуазивне природе који има за циљ да привуче пажњу слушалаца и различитим реторичким средствима придобије њихову сагласност и подршку за став или идеју коју говорник заступа. У лингвистици, поменути термин представља начин организације језичких јединица унутар дискурса/текста. Ова карактеризација је само теоријска, јер у свакодневној комуникационој пракси чин аргументовања обједињује све три радње: када износи аргументе, говорник кохерентном и смисаоном употребом одређених језичких средстава, жели да оправда и поткрепи своје и оповргне туђе ставове. Језик и аргументација су, према томе, феномени неодвојиви један од другог, јер је аргументација присутна у свим видовима језичке интеракције, научног, филозофског, академског, књижевно-уметничког и сваког другог садржаја. Имајући у виду наведено, предмет истраживања ове дисертације је лингвистичка аргументација, схваћена као посебан дискурсни феномен, тј. начин организације идеја и језичких јединица унутар одређеног текста. Обрада теме се темељи на претпоставкама две утицајне прагматичке теорије: теорије релеванције и теорије аргументације. Прва је когнитивно-психолошка и бави се инференцијалним процесима, тј. разумевањем и интерпретацијом исказа. Друга је лингвистичко-семантичка и заступа идеју да је језичка употреба стриктно аргументативне природе, као и да у језику постоје језички елементи и механизми на којима се заснива аргументативна функција (оријентација). Један

од таквих механизама је *иронија*, реторичка фигура, чије је стварно значење засновано на разлици између дословно израженог и контекстом имплицираног садржаја. Иронија је типичан пример аргументативне и полифонијске структуре језике и с обзиром на то својство у дисертацији се анализира из перспективе поменутих теорија на одломцима есеја познатог мексичког писца, Октавија Паса. На основу прелиминарног увида у одређена питања везана за тему, ауторка истиче да је есејистичко дело Октавија Паса проучавано са различитих аспеката, биографског, културолошког, историјског, итд., али да је његов лингвистичко-прагматички и дискурсни оквир остао ван домашаја научног интересовања. У том смислу, дисертација Карине Аланис Флорес, која тежиште истраживања ставља на лингвистичку аргументацију и посебно на иронију и полифоничну димензију њеног значења, представља нов приступ проучавању и анализи есејистичког дела овог познатог мексичког писца.

Комисија сматра да је предложена тема по својој сложености, актуелности и значају подобна за истраживање у оквирима докторске дисертације.

3. Циљеви истраживања

Циљ дисертације је анализа есејистичког стваралаштва Октавија Паса, посебно дела *El laberinto de la soledad*, *Postdata*, *El arco y la lira* и *Sor Inés de la Cruz y las trampas de la fe*. О поменутим остварењима написано је мноштво приказа и студија, које се баве разматрањем претежно тематског садржаја, док је анализа формално-стилског аспекта, по мишљењу ауторке, у великој мери остала занемарена. Наиме, будући да есеј представља слободан књижевни жанр, како у тематском тако и у структурном погледу, не постоји конкретна методологија на основу које би се проучавала његова формална композиција, што није случај са осталим жанровима, романом, драмом и поезијом, чије тумачење почива на јасно дефинисаним теоријским и методолошким начелима.

У том смислу анализа есеја Октавија Паса пружа, између осталог, темељан увид у својства и књижевног есеја у шпанском језику и полазећи од теорије аргументације и теорије релеванције, сагледава његове формално-стилске особености у светлу односа који се успостављају између језичког израза и информација изведених из контекста. Како би што потпуније остварила постављени циљ, кандидаткиња разматра конкретна језичка средства (дискурсне маркере) и посебно ставља акценат на место и улогу ироније у остваривању аргументације.

Основна хипотеза дисертације јесте да иронија, као аргументативна стратегија, представља кључни чинилац у обликовању есејистичке прозе Октавија Паса. Основни преглед грађе указује на то да Пас у уметничком обликовању поменутих дела креативно користи широки спектар вишезначних и полифоничних језичких средстава и поступака, који производе иронијски ефекат. У том смислу може се очекивати да ће ова дисертација

новом визуром допринети, како бољем разумевању не само есејистичке прозе познатог мескичког писца, већ ће успети да проникне у различите аспекте коришћења ироније као језичко-дискурсне основе аргументације.

Назначен хипотетички оквир је подобан и омогућава да се успешно изучи и реализује истраживање предложене докторске дисертације.

4. План рада и методе истраживања

Кандидаткиња је навела детаљан план рада и оријентициони садржај тезе, обухвативши њиме следеће истраживачке фазе:

1. Разграничење теме и дефинисање проблема, циљева и хипотезе истраживања: основна тема дисертације је истраживање феномена ироније као једног од механизама аргументације у есејистичкој прози Октавија Паса.

2. Прикупљање и систематизовање грађе из књижевног корпуса; избор теоријске литературе.

3. Преглед изабране литературе која, поред тумачења поменутих остварења Октавија Паса, обухвата низ студија компетентних аутора који су се бавили лингвистичко-прагматичким аспектима назначеним у овој дисертацији (иронијом и аргументацијом), као и проучавањем идејне и тематске основе дела познатог мексичког писца.

4. Дефиниција аналитичко-теоријског оквира из области прагматике, реторике и анализе дискурса: иронија реторичка фигура/дискурсна стратегија; основне претпоставке теорије аргументације и теорије релеванције и оправданост њихове примене у тумачењу ироније и аргументације; друге прагматичке теорије које доприносе осветљавању проблема.

5. Анализа и тумачење текстова који чине корпус дисертације у светлу поменутих теорија; идентификација различитих видова ироније у назначеним делима Октавија Паса; улога и место културног и историјског контекста у формирању различитих поља ироничног значења.

6. Закључна разматрања: оправданост циљева и добијени резултати.

7. Разматрање импликација које произилазе из резултата анализе и перспективе будућих истраживања.

5. Очекивани резултати

Главни резултат предложеног истраживања треба да буде свеобухватна и исцрпна анализа специфичних семантичко-реторичких средстава и дискурсних стратегија које за последицу имају стварање иронијских исказа. Осим тога, истраживање треба да сагледа

начин функционисања назначених елемената на конкретним примерима (у овом случају на одломцима есејистичке прозе Октавија Паса), као и да потврди експликативне могућности и емпиријску примену поменутих теорија, на којима се заснива истраживање. Најзад, у целини гледано, очекује се да ће резултати истраживања на теоријском и дескриптивном плану допринети потпунијем разумевању аргументативне функције иронијских исказа и њихове функције у конституисању дискурса, као и темељнијем увиду у есејистичку прозу Октавија Паса.

6. Прелиминарна библиографија

ALCAIDE LARA (2004): "La ironía, recurso argumentativo en el discurso político", RILCE.

ANSCOMBRE, J.C.- Ducrot, O. (1994): La arrgumentación en la lengua. Madrid, Gredos.

BERRENCONNER, A. (1987): Elementos de la pragmática lingüística, Trad. Margarita Mizaji. Barcelona, Gedisa.

CALVO PÉREZ, J. (1994): Introducción a la pragmática del español. Madrid, Cátedra.

DUCROT, O. (1982): Decir y no decir. Principios de semántica lingüística. Barcelona, Editorial Anagrama.

_____ (1986): El decir y lo dicho. Polifonía de la enunciación. Barcelona, Paidós Comunicación.

_____ (1990): Polifonía y argumentación. Universidad del Valle-Cali.

FUENTES RODRIGUEZ, C. –ALCAIDE LARA, e. (2007): La argumentación lingüística y sus medios de expresión. Madrid, Arco libros.

_____ (2002): Mecanismos lingüísticos de la persuasión. Madrid, Arco libros.

FUENTES RODRIGUEZ, C. (2000): Lingüística pragmática y Análisis del discurso. Madrid, Arco libros.

_____(2007): Sintaxis del enunciado: los complementos periféricos. Madrid, Arco libros.

_____(2012): La sintaxis de los relacionantes supraoracionales, Madrid, Arco libros.

HAVERKATE, H. (1990): "A speech Act Analysis of Irony", Journal of Pragmatics 14, pp. 77-109.

KERBRAT-ORECCHIONI, C. (1986): La enunciación. De la subjetividad en el lenguaje, Hachette Universidad.

LO CASCIO, V., (1998): Gramática de la argumentación, Madrid, Alianza.

LOZANO, J.-PEÑA MARIN, C., ABRIL, G. (2013): El análisis del discurso. Hacia una semiótica

de la interacción textual. Madrid, Cátedra.

MESA ARROLLO, M. (2014): “Un análisis pragmático, comunicativo y semántico-gramatical de la carta de presentación en español”. Facultad de filolgía de la Universidad de Belgrado, pp. 305-317.

NUÑEZ, R., DEL TESO E. (1996): Semántica y pragmática del texto común. Producción y comentario de textos. Madrid, Cátedra.

PERELMAN, C.-OLBRECHTS-TYTECA, L. (1989): Tratado de la argumentación, Madrid, Gredos.

RAJIC, J. (2014): “Las teorías pragmáticas y el estudio de los marcadores discursivos en español y en serbio”, Estudios hispánicos en el siglo XXI. Facultad de filología de la Universidad de Belgrado, pp. 337-355.

RAJIC, J. (2012). “Polifoníay formas verbales”, Verba hispanica. Anuario de la sección de estudios hispánicos. Facultad de Filosofía y letras de la Universidad de Ljubljana, pp. 295-304.

SEARLE, J. (1989), Actos de habla. Madrid, Cátedra.

SPERBER, D., WILSON, D. (2004):”La teoría de la Relevancia”, Revista de Investigaci{on Lingüística. Vol. VII, pp. 237-286.

VAN DIJK, T.A. (1983): La ciencia del texto. Barcelona, Paidós.

У Београду, 21.07.2016.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

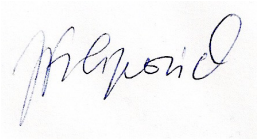

1. Др Јелена Филиповић, редовни професор, Филолошки факултет, Београд

2. Др Анђелка Пејовић, редовни професор, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац

3. Др Јелена Рајић, ванредни професор, Филолошки факултет, Београд